

Foto: Koos Groenewold

Boete en dwangsom voor ontduiking cao door schijnconstructie

Vakbond FNV vordert tegen een scheepsbouwer een verbod op de inzet van Roemeense werknemers tegen lagere arbeidsvoorwaarden dan binnen de CAO Metalektro zijn afgesproken. De kantonrechter stelt de vakbond in het gelijk en legt de scheepsbouwer een boete en een hoge dwangsom op.

De rubriek Jurisprudentie wordt verzorgd door Jacqueline Caro van Advocatenkantoor Werk & Wet in Amstelveen. office@werkenwet.nl

De feiten

Vakbond FNV als cao-partij bij de CAO Metalektro wijst een scheepsbouwer op de overtreding van de cao door het inzetten van meer dan honderd Roemeense arbeidskrachten tegen veel lagere arbeidsvoorwaarden dan volgens de cao verschuldigd zouden zijn. De scheepsbouwer stelt zich op het standpunt een aannemingsovereenkomst te hebben gesloten met een vennootschap naar Cypriotisch recht, waar de Roemenen bij in dienst zouden zijn. Voorafgaand aan dat standpunt stelde de opdrachtgever dat de Roemenen als zzp'er werkzaam waren. FNV vordert een verbod op de inzet van de Roemeense werknemers tegen arbeidsvoorwaarden die niet overeenkomen met de arbeidsvoorwaarden die binnen de betreffende branche zijn overeengekomen.

De beslissing

De kantonrechter besteedt weinig tot geen aandacht aan de stellingen dat er sprake zou moeten zijn van het Cypriotische arbeidsrecht. Het werkland is Nederland en dat leidt ertoe dat niet mag worden afgeweken van dwingende arbeidsrechtelijke bepalingen uit het Nederlandse arbeidsrecht als dat recht voor de arbeidskrachten gunstiger is. De regels waarmee dan rekening gehouden moet worden zijn de algemeen verbindende cao's en de arbeidswetgeving. De rechter begint bij de kwalificatie van de relatie die de Roemenen hadden ten opzichte van de scheepsbouwer en ten opzichte van de Cypriotische vennootschap. Er is sprake van Roemeense werklieden in een afhankelijke en ondergeschikte positie in Nederland, die tegen beloning werken. Dat brengt de rechter bij de kwalificatie van de arbeidsrelatie als een arbeidsovereenkomst. De vraag is dan met wie deze arbeidsovereenkomst bestaat. Daarover is de rechter ook duidelijk. De scheepsbouwer betreft de arbeidskrachten van deze buitenlandse vennootschap, die daarvan klaarblijkelijk haar bedrijf maakt. De arbeidskrachten zijn door de Cyprioot aan de scheepsbouwer ter beschikking gesteld. Uit de feiten blijkt verder dat leiding en toezicht berust bij de scheepsbouwer. Daarmee is ook de gestelde aanneming van werk niet aannemelijk en dat maakt de vennootschap tot een uit-

zendorganisatie. Hoewel deze vennootschap zich volgens Nederlands recht geen uitzendonderneming mag noemen, kwalificeert de arbeidsrelatie met de Roemenen zich als een uitzendovereenkomst. Dit brengt de Wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs en de algemeen verbindend verklaarde cao voor uitzendkrachten in beeld. De scheepsbouwer heeft zich onder meer niet gehouden aan de wettelijke vergewisplicht of de ingezette arbeidskrachten op deugdelijke wijze werden beloofd. De slotsom is dat de vordering van FNV wordt toegewezen en de scheepsbouwer per direct de inzet van de onderbetaalde Roemeense arbeidskrachten moet staken. Naast een boete legt de rechter een hoge dwangsom op.

COMMENTAAR

Nog voor de invoering op 1 juli 2015 van de Wet aanpak schijnconstructies, zijn de kantonrechters actief bezig met het doorprikken van constructies. In de besproken situatie is flink gezwakt tussen verschillende constructies, van zzp via contracting naar aanneming van werk. Naast vakorganisaties moet ook rekening worden gehouden met de Stichting Naleving CAO voor Uitzendkrachten (SNCU), die zich actief bemoeit met het onderzoek naar ontduiking van arbeidsvoorwaarden door bureaus die als intermediair optreden. Aan de hand van alle feiten en omstandigheden zal worden beoordeeld of er sprake is van aanneming van werk, van contracting of van een uitzendsituatie. De gezagsverhouding, ofwel de aansturing van de arbeidskrachten, is een aanwijzing voor wie werkgever of opdrachtgever is. Zodra leiding en toezicht ligt bij de partij voor wie de werkzaamheden worden verricht, dan is aanneming van werk en contracting al uit te sluiten. De inhoud van de overeenkomsten tussen de verschillende partijen zullen vervolgens duidelijkheid moeten geven over de benaming van de andere contractrelaties. De Wet aanpak schijnconstructies legt onder andere een ketenaansprakelijkheid vast terzake van de juiste arbeidsvoorwaarden.

Kantonrechter Groningen 4 maart 2015, Jurisprudentie Arbeidsrecht 2015, nummer 85